© Кривко Ю.Я., Чорнокульський С.Т., Чаплик-Чижо І.О.
УДК: 612.66/.661:616.5-002.3

Кривко Ю.Я., *Чорнокульський С.Т., Чаплик-Чижо І.О.
Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького (вул. Пекарська, 69, м.Львів, 79010, Україна);
*Національний медичний університет імені О.О.Богомольця (просп. Перемоги, 34, м.Київ, 02000, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ АНТРОПОМЕТРИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ У ЧОЛОВІКІВ І ЖІНОК ЗАХІДНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ ХВОРИХ НА ПОВЕРХНЕВІ ТА ГЛИБОКІ ГОСТРІ ПІОДЕРМІЇ

Резюме. *В статті описані особливості антропометричних показників у чоловіків і жінок хворих на поверхневі та глибокі гострі піодермії. У хворих жінок на глибокі піодермії лише ширина дистального епіфіза гомілки, серединно-груднинний розмір, передньо-задній середньо-груднинний розмір і ширина плечей достовірно більші або мають тенденцію до більших значень порівняно із хворими на поверхневі піодермії жінками. У хворих на поверхневі та глибокі піодермії чоловіків взагалі не встановлено достовірних або тенденцій відмінностей всіх груп антропометричних показників.*
Ключові слова: *антропометричні показники, чоловіки, жінки, поверхневі гострі піодермії, глибокі гострі піодермії.*

Вступ

Починаючи з ранніх етапів розвитку медицини, шкірні захворювання завжди займали вагоме місце. У порівнянні з іншими органами тіла, шкіра знаходиться в "невигідному" становищі, оскільки являє собою "лінію першого контакту" із зовнішнім середовищем. Хоча вона прекрасно пристосована до виконання функції межового органу, досить часто шкіра є дзеркалом, в якому "проявляються" внутрішні проблеми організму [10, 11].

Різноманітні і різнопланові впливи факторів навколишнього середовища, з одного боку, і численні ендогенні впливи, з іншого боку, ускладнюють механізми розвитку дерматозів та часто сприяють їх тривалому перебігу, поглибленню та хронізації [13]. Серед дерматологічних захворювань одне з перших місць як по частоті, так і за складністю патологічних змін, займають запальні захворювання шкіри. У наукових працях, що проводяться з метою вивчення їх механізмів розвитку, до теперішнього часу немає єдиних поглядів на дану проблему [2, 6]. Спроби пояснити виникнення піодермій тільки впливом зовнішнього середовища визнані неспроможними. В останні роки з'являються нові погляди на їх мультифакторіальну природу. Вони засновані, в першу чергу, на нових підходах в галузі генетики, молекулярної біології та екології [9, 15].

Власне, тому актуальним завданням сучасної клінічної антропології є вивчення асоційованості окремих морфофункціональних ознак організму людини з виникненням і розвитком певного захворювання. Індивідуально-типологічні особливості людини можуть слугувати маркерами, які відображають особливості клінічних проявів і дозволяють прогнозувати важкість перебігу тих чи інших захворювань [3].

Рекомендується обстежувати групи осіб, які про-

живають в однакових кліматично-географічних і соціальних умовах, які мають якісне харчування і ведуть здоровий спосіб життя. Антропометричні та клінічні обстеження супроводжуються типологічною оцінкою з диференціюванням за статтю, віком, етнічною приналежністю і конституційним особливостям [1].

При вирішенні проблем збереження здоров'я людини необхідне формування банку знань про конституцію конкретної людини, з урахуванням її спадковості, онтогенетичної динаміки розвитку, якості життя та інших факторів, що визначають соматотипологічну цілісність організму. Проведення наукових досліджень з вивчення антропометричних даних в окремих віково-статевих групах, з урахуванням соматичних особливостей дозволило сформувати еталони конституціональної варіабельності людини [4, 8, 12].

Зазначене вище представляє великий інтерес для практичної медицини як в плані прогнозування ступеня вираженості клінічних проявів, так і для рекомендацій у проведенні корекційно-оздоровчих заходів, спрямованих на лікування та відновлення порушених функцій шкіри. З цих позицій, теоретична і практична значущість даного наукового напрямку досить актуальна.

Мета роботи - встановити особливості антропометричних показників у чоловіків і жінок хворих на поверхневі та глибокі гострі піодермії.

Матеріали та методи

На базі кафедр поліклінічної справи, сімейної медицини та дерматології, венерології, а також анатомії людини Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького було проведено клінічне й антропологічне обстеження 45 хворих на піодермії чоловіків віком від 22 до 35 років, та 48 хворих на піодермії жінок віком від 21 до 35 років.

При аналізі хворих на піодермії чоловіків (середній вік 27,93±0,63 років) встановлено: серед загальної кількості хворих чоловіків стафілококові піодермії поверхневі з гострим перебігом складають 11,1%; стафілококові піодермії глибокі з гострим перебігом - 15,6%; стрептококові піодермії поверхневі з гострим перебігом - 11,1%; стрептококові піодермії глибокі з гострим перебігом - 11,1%; стафіло-стрептококові піодермії поверхневі з гострим перебігом - 6,7%; стафіло-стрептококові піодермії глибокі з гострим перебігом - 6,7%; хронічні стафілококові піодермії - 20,0%; хронічні стрептококові піодермії - 4,4%; хронічні стафіло-стрептококові піодермії - 13,3%;

При аналізі хворих на піодермії жінок (середній вік 27,21±0,64 років) встановлено: серед загальної кількості хворих жінок стафілококові піодермії поверхневі з гострим перебігом складають 12,5%; стафілококові піодермії глибокі з гострим перебігом - 27,1%; стрептококові піодермії поверхневі з гострим перебігом - 20,8%; стафіло-стрептококові піодермії поверхневі з гострим перебігом - 14,6%; стафіло-стрептококові піодермії глибокі з гострим перебігом - 2,1%; хронічні стафілококові піодермії - 14,6%; хронічні стрептококові піодермії - 8,3%

Комітетом з біоетики Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького встановлено, що проведені клінічні та антропологічні дослідження не заперечують основним біоетичним нормам Гельсінської декларації, Конвенції Ради Європи про права людини та біомедицину (1977), а також відповідним положенням Всесвітньої організації охорони здоров'я та законам України.

Використані наступні методи дослідження: загально-клінічні - для верифікації діагнозу піодермії; антропометрія за методикою В.В.Бунака у модифікації П.П.Шапаренка [14]; статистична обробка отриманих результатів проведена в ліцензійному статистичному пакеті "STATISTICA 6.1" з використанням непараметричних методів.

Результати. Обговорення

Встановлено, що у хворих на глибокі гострі піодермії жінок ширина дистального епіфіза гомілки достовірно більша ($p<0,05$-$0,01$) порівняно з хворими на поверхневі піодермії жінками.

У хворих на глибокі гострі піодермії жінок поперечний серединно-груднинний розмір має тенденцію ($p=0,065$) до більших значень порівняно із хворими на поверхневі піодермії жінками.

Передньо-задній середньо-груднинний розмір у жінок із поверхневими піодерміями має виражену тенденцію ($p=0,058$) до менших значень порівняно із жінками з глибокими гострими піодерміями.

Ширина плечей у хворих жінок із поверхневими піодерміями достовірно менша ($p<0,05$) порівняно із жінками із глибокими гострими піодерміями.

Решта антропометричних показників у хворих на поверхневі та глибокі піодермії чоловіків або жінок не мали достовірних або тенденцій відмінностей.

Найважливішою проблемою сучасної медицини є пошук зв'язків між морфологічними особливостями організму і його адаптаційними можливостями [13, 16]. Відомо, що напруга адаптаційних механізмів у людини зумовлена переважно великою вагою, що позначається, в певній мірі, і на збільшенні поперечних розмірів тіла. Так, у осіб з гіперстенічним типом тілобудови, у яких поперечні розміри тіла та ширина дистальних епіфізів довгих трубчастих кісток кінцівок значно більші, ніж у нормостеніків і, особливо, астеніків, частіше зустрічаються порушення обміну речовин, вони більш схильні до запальних захворювань шкіри [3, 5, 7].

А.П.Койносовим [6] встановлена ассоційованість варіантів перебігу хвороб шкіри зі соматотипологічними особливостями досліджуваних. Серед чоловіків грудного та жінок лептосомного соматотипів встанов-

лений легкий ступінь перебігу дерматозів. У чоловіків м'язового та жінок мезосомного соматотипів - середній ступінь перебігу дерматозів. Чоловікам черевного та жінкам мегалосомного соматотипів притаманний важкий ступінь перебігу шкірної патології, який супроводжується частими рецидивами захворювань шкіри.

Нами встановлено, що у хворих жінок на глибокі піодермії ширина дистального епіфіза гомілки, серединно-груднинний розмір, передньо-задній середньо-груднинний розмір і ширина плечей достовірно більші або мають тенденцію до більших значень порівняно із хворими на поверхневі піодермії жінками. У хворих же на поверхневі та глибокі піодермії чоловіків взагалі не встановлено достовірних або тенденцій відмінностей всіх груп антропометричних показників.

Висновки та перспективи подальших розробок

1. Лише ширина дистального епіфіза гомілки, серединно-груднинний розмір, передньо-задній середньо-груднинний розмір і ширина плечей у жінок на глибокі піодермії достовірно більші або мають тенденцію до більших значень порівняно із хворими на поверхневі піодермії жінками.

2. Всі групи антропометричних показників достовірно не відрізняються між чоловіками з поверхневими та глибокими піодерміями.

Вивчення особливостей розподілу соматотипів у здорових і хворих на гострі та хронічні піодермії чоловіків і жінок дасть можливість визначити ризик виникнення піодермій у осіб з певним типом тілобудови.

Список літератури

1. Баландина И.А. Способ оценки антропометрических параметров / И.А.Баландина, А.В.Быков, П. А. Гаряев //Морфология.- 2012.- Т.141, №3.- С.19.
2. Бухарин О.В. Пиодермии /О.В.Бухарин, А.В.Валышев.- М., 2006.- 62с.
3. Влияние конституции на развитие патологических состояний /А.П.Койносов, В.В.Мирошниченко, А.С.Хвесько, Е.А.Лунка //Морфология.- 2010.- Т.137, №4.- С. 95.
4. Жвавый Н.Ф. Медицинская антропология - наука о человеке /Н.Ф.Жвавый, П.Г.Койносов, С.А.Орлов // Морфология. - 2008. - Т.133, №3.- С.42-43.
5. Казначеев В.П. Адаптация и конституция человека /В.П.Казначеев, С. В. Казначеев.- Новосибирск: Наука, 1986.- 119с.
6. Койносов А.П. Клинико-конституциональные исследования в дерматологии. Учебн. пособие /А.П.Койносов.- Тюмень-Шадринск, 2010.- 135с.
7. Лумпова О.М. Антропометрическая и индексная оценки показателей физического развития девушек юношеского возраста Прибайкалья / О.М.Лумпова, М.М.Колокольцев, В.Ю.Лебединский //Сибирский мед. журнал.- 2011.- Т.104, №5.- С.98-101.
8. Никитюк Б.А. Конституция как прогностический фактор в медицинской и спортивной антропологии / Б.А.Никитюк //Новости спортивной и мед. антропологии.- М., 1990.- Вып.1.- С.34-51.
9. Никитюк Д.Б. Клинико-антропологические параллели: новые подходы / Д.Б.Никитюк, Д.В.Мирошкин, Г.С. Букавнева //Морфологические ведомости.- 2007.- №1-2.- С.259-262.
10. Плакуев А.Н. Поражения кожи при заболеваниях внутренних органов. Возрастные изменения кожи: метод. рекомендации /А.Н.Плакуев.- Архангельск: СГМУ, 2012.- 66с.
11. Скрипкин Ю.К. Клиническая дерматовенерология: рук-во. В 2-х томах /Под. ред. Ю.К.Скрипкина, Ю.С. Бутова.- М.: ГЭОТАР- Медиа, 2009.- С.217-234.
12. Соловьев В.Н. Физическое здоровье как интегральный показатель уровня адаптации организма студентов к учебному процессу /В.Н.Соловьев //Фундаментальные исследования.- 2005.- №6.- С.61-66.
13. Теория и методы оценки предрасположенности к болезням /Е.В.Ползик, В.С.Казанцев, М.Ю.Якушева [и др.] - Екатеринбург: УрО РАН, 2012.- 237с.
14. Шапаренко П.П. Антропометрія / П.П.Шапаренко.- Вінниця, 2000.- 71с.
15. Шарайкина Е.П. Вклад антропологов Сибири в изучение онтогенетической изменчивости физического развития человека /Е.П.Шарайкина, В.Г.Николаев //Акт. вопр. и достижения современной антропол.: матер. межд. конф.- Новосибирск, 2006.- С.163-167.
16. Щедрина А.Г. Онтогенез и теория здоровья. Методологич. аспекты /А.Г.-Щедрина.- Новосибирск: Наука, 2003.- 169с.

Кривко Ю. Я., Чорнокульский С. Т., Чаплик-Чижо И. О.

ОСОБЕННОСТИ АНТРОПОМЕТРИЧЕСКИХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ У МУЖЧИН И ЖЕНЩИН ЗАПАДНОГО РЕГИОНА УКРАИНЫ С ПОВЕРХНОСТНЫМИ И ГЛУБОКИМИ ОСТРЫМИ ПИОДЕРМИЯМИ

Резюме. *В статье описаны особенности антропометрических показателей у мужчин и женщин с поверхностными и глубокими острыми пиодермиями. У больных глубокими пиодермиями женщин только ширина дистального эпифиза голени, срединно-грудинный размер, передне-задний средне-грудинный размер и ширина плеч достоверно больше или имеют тенденцию к большим значениям по сравнению с женщинами с поверхностными пиодермиями. У больных с повехностными и глубокими пиодермиями мужчин вообще не установлено достоверных или тенденций различий всех групп антропометрических показателей.*

Ключевые слова: *антропометрические показатели, мужчины, женщины, поверхностные острые пиодермии, глубокие острые пиодермии.*

Kryvko Yu.Ya., Chornokulskyy S.T., Chaplyk-Chyzho I.O.

FEATURES ANTHROPOMETRIC INDICES IN MEN AND WOMEN OF WESTERN REGION OF UKRAINE WITH ACUTE DEEP AND SURFACE PYOGENIC SKIN INFECTIONS

Summary. *The article describes the features of anthropometric indices in men and women suffering from superficial and deep acute pyoderma. In female patients on deep pyoderma only the width of the distal tibia epiphysis, mid-thoracic size, anteroposterior medium-thoracic size and shoulder width significantly larger or have a tendency to higher values compared to patients with superficial pyoderma women. In patients with superficial and deep pyoderma men found no significant differences or trends all groups of anthropometric indices.*

Key words: *anthropometric indices, men, women, acute superficial pyoderma, acute deep pyoderma.*

Рецензент - д.мед.н., професор Гунас І.В.

Стаття надійшла до редакції 23.11.2015 р.

Кривко Юрій Ярославович - д.мед.н., проф., професор кафедри нормальної анатомії Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького; +38 050 317-35-44
Чернокульський Степан Тимофійович - д.мед.н., проф., професор кафедри анатомії людини Національного медичного університету імені О. О. Богомольця
Чаплик-Чижо Ірина Остапівна - асистент кафедри сімейної медицини та дерматології і венерології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького; chaplyk_ira@mail.ru